

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petítor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Az anarchisták.

Budapest, ápril 29.

Az egészséges magyar földbe egy beteges idegen növényt akarnak beplántálni: az anarchiát.

Büszkék lehetünk reá, hogy e fejtelten szörny nem magyar születt és reméljük, hogy állandó lakhelyet nem is talál hazánkban.

De hogy ne is találjon, arra a hatóságoknak és a társadalomnak egyaránt közre kell működniök.

Az éhség és a pálinka karöltve a tudatlansággal az örülteknek egy veszedelmes sektáját teremtette meg a külföldön, mely mindent felforgató „el-veivel“ már Magyarország felé is kinyújtotta undok csápjait.

Az anarchista, a civilizált világnak régi réme, a szabad Görögországban született; de az a forma, a melyben most megjelenik, új és a legveszedelmesebb.

Ma nem elégszik meg a dikezőkkel, utcai botrányokkal s a sárdobálással, ma titkon rejtve működik s fegyverei a lópor, tőr, pisztoly, dinamit, petárda és pokolgépj.

S e fegyverek ellen nincs védekezés, nem látható ellenséggel harcolni nem lehet.

A civilizált világnak alig van már oly zuga, mely érintetlen volna a feketét terjesztő banda üzemeltől. Berlin, Páris, London s Szent-Pétervár a főfészkei az anarchistáknak.

A mi azonban reánk nézve különben veszedelmes, már a közeli Bécsben, sőt Ausztriának több városában is felütötték fejeiket. Mint egy fojtó gyűrű övezi körül Magyarországot — különösen nyugat felől — az anarchista tábor.

Még csak alig gyilkolták meg Bécsben Hlubek és Blöch titkos rendőröket, midőn Krakóban egy petárda robbant fel a rendőrségi palota előtt s Grácban és Laibachban egész csapat anarchistát fogott el a rendőrség.

Az Ausztriából kiutasított anarchisták egy része

Magyarországba jött s Budapest már is megérezte jelenlétüket.

A hatóságok gyors intézkedése s talán a fővárosi nép józansága, mely a felforgató eszméknek nem egy könnyen hódol, eddig meggátoltak ugyan itt minden nagyobb katasztrófát, de vajjon ki keszkezik arról, hogy nem fog-e az bekövetkezni majd a jövő évben, midőn az országos kiállítás miatt nemcsak az ország minden részéből, de külföldről is ezrével jó az idegen, s az anarchisták épen az oly alkalmakat szokták felhasználni gonosz és örült terveiknek kivételére, midőn nagy ünnepeleységeknél a sokadalom között elrejtőzhetnek.

Veszély fenyegeti azonban nemcsak a fővárost, hanem a vidéket is.

A fővárosi rendőrség ugyanis egy csomó anarchistát most utasított ki Budapestről illetőségi helyeikre, az így kényszerutlevéllel vidékre ment anarchisták, természetes dolog, hogy elfogják hinenti a ros magvakat a vidéken is.

Éber figyelemmel kell tehát lenni, hogy e magvak ki ne hajtsanak.

A vidéki rendőrség a vidék intelligentiájával karöltve hasson oda, hogy a józan magyar népet még ne mételeyzhessék a felforgató agitatorok.

S annál is inkább kell most erre ügyelni, mert a nagy hullámokat vert választási mozgalmak igen könnyen szolgáltathatnak alkalmat más bünös üzemek megindítására is.

Porzolt Kálmán.

Egy nagyszerű alapítvány.

Folyó hó 26-ikán tartott meg Sajó-Gömör városában a sajó-gömöri ág. hitv. III. osztályu algymnasium kormányzatát vezető pártfogóság közgyűlése, mely a közélettanodai törvény értelmében a gymnasium sorsa felett határozott, mely a vallási villongások alatt is mint oly protestans tanintézet — a honnan papokat is szenteltek fel, — virágzott. E nagyfontosságú tárgy a pártfogóság minden tagját áthatotta, a mennyiben teljes számban jelentek meg. Ott láttuk: Szentiványi Árpád tanodai felügyelő és orsz. képviselőt,

Hevessy Bertalan orsz. képviselőt, Hevessy Lászlót, Hevessy Benedeket, Moesz Miksát, Radvánszky Károlyt, Szontagh Zoltán és Kubinyi Géza szolgabírákat, Szentiványi Gézat, Mikola György esperest, Groó Vilmos kir. tanfelügyelőt, Gömör polgármestert, Dobsina város képviselőjét, a tanári kart, a helybeli, városi- és egyházi előjáróságot, s végül akit legelőül kellett volna emlitenem, a ki a nap, s a pártfogóság fénye volt: Szentiványi Miklós urat, egy is mint házi gazdát, kinél mint rendesen, egy most is, pazar fényvel feldíszített kastélyában tartatott meg a pártfogóság közgyűlése. Általános volt a hangulat arról, hogy a gymnasium el fog temettni, s e düledező, s romlásnak indult tanintézet a jövőnek csak mint rom fogja hirdetni egykori nagyságát és diésőségét. Annál nagyobb volt azonban az öröm és lelkesültség, midőn nagyságos Szentiványi Miklós ur, — megyénk ősz bajnoka és vezérferfia, — visszaemlékezve arra, hogy iskolai első oktatását ő is e falak között nyerte, s hogy e gymnasium az első, — tiszta magyar ajku városban, — a panszlavizmus ellenében hazafias missiót teljesített ez ideig is, s hogy a közeli tót falvak elmagyarosodása egyedül ezen intézet érdeme. — S kijelentette azt, hogy ő nem akarja azt, hogy az ő életében szűnjék meg e tanintézet, — azonban szükséges a kor és a megye viszonyai és követelményeinek megfelelő irányzat szerént átalakítani, minek folytán lelkes éljenések közepett 50.000 frtot, és testvére Szentiványi József ur nevében — ki a magas Kriván alatt irtja a panszláv gyomot, — 5000 frtot, tehát összesen 55.000 frtot tett le azon kijelentéssel, hogy a jelenlegi gymnasiumi épületben, illetőleg annak helyén egy „felsőbb polgári és gazdasági tanintézet állítassék fel,“ a jelenlegi tőkés hozzájárásával együtt, mit a gyűlés lelkes ovációk között magévá tett. S így az új tanintézet felállítását semmi sem gátolván, az építés a tanintézet s a természetbeni tanári lakásokra nézve azonnal megkezdetik, a mi annál könnyebben fog menni, mert Sajó-Gömör városa, e tisztán földművelőkből álló ág. hitv. magyarság, az összes gyalog és igás napszámot készséggel felajánlotta. S ha hozzávesszük azt, hogy a pártfogóság többi nagynevű tagjai sem foguak elmaradni e nemes terv anyagi támogatásától, biztosan számíthatunk arra, hogy a pártfogósági közgyűlés abbéli határozata, miszerint a jövő tanév elején ez intézet meg fog nyilni, valósulni fog. S mint a felvidéken ily nemű, s az egész ország ág. hitv. felekezeti tanodái között egyrke a legnépszerűbb tanintézetnek, virágozni fog.

A gyűlés után a nagylelkű adományozó házában fényes közebéd volt, mely a legderültebb hangulatban esti 4 óráig tartott. A toasztok sorát Szentiványi Árpád tanodai felügyelő és orsz. képviselő nyitotta meg, majd Hevessy

T Á R C Z A.

A nőegylet hangversenyéről.

Nem tehetek róla, de minden nőegylet iránt jóindulattal vagyok, már csak azért is, mert legyen az gyermekeket ápoló vagy nevelő, élöket vagy holtakat segítő nőegylet: a jótékony cél iránti tekintetből mindenik sikerült összejöveteleket rendez.

Ilyen a mi nőegyletünk is. A hölgyek lelkiismeretes fáradozása megtermé jutalmát, — mert tekintetbe véve a 296 frt jövedelmet, — egyszer s mindenkorra biztosította magának jövő működésére a sikert. Jótékonykodni különben is csak a nők képesek. Rábészélni valakit a működésre, mást a meghallgatásra, ezt a hölgyeken kívül csak az olyan hölgyek értik jobban, a kik egyszersmind a nőegylet tagjai is. Ennek kell betudni, hogy (it — a hol a közönség rendesen „távollettével tündöklék“ —) a jegyek napokkal ezeltől elkelték. — Az ilyen esekélyesség azonban nem hozza zavarba a nőket; kiadnak az a-tól z-ig harminczkét jegyet, oldalszék czimén. Az ára? . . . mint az első helyé, — még ha a más szobába van is az oldalszék.

Az előadás napján este 8 órakor tömve volt a terem városunk és vidéke legelőkelőbb közönségével. 8 óra után pár perczel lépett az izlésesen diszitett, két zongorával felszerelt emelvényre dalárdánk és Wagensommer János karmesterük vezetése alatt Huber Károly „Magyar királyinduló“ját adták elő. A közönség meglegedése, tetszésnyilvánítása a legjobb kritika e tekintetben, ambár szerény véleményem szerint egy könnyebb, dallamosabb darab inkább van hatással az ilyen — mulatság- és élvezet ezéjából összejött közönségre.

A műsor második darabja „Semiramis“ dalmű nyitánya volt négy kézre előadva. A dalárda lelépése után, általános várakozás után kilépnék a rendező urak, megigazítják a zongorák előtt a széket, a gyertyákat elhelyezik, a hangjegytartót előre huzzák, midőn minden kész van — eltávoznak, hogy Baksay Matild és Fábry Aranka kisasszonyokat felvezessék. A közönség a hölgyeket rendkívül rokonszenvesen fogadta, s midőn régebben ismert biztos játékokat befejezték, még kétszer ohajtotta látni, s élénk tapssal, virágcsokrokkal jutalmazta szívességüket. Ezután Süteő Ilka k. a. lépett az emelvényre, a kisasszony szá-

valata tárgyául Szász Károly lendületes költeményét a „Művész“t választá. Ambár e költemény inkább leiró mint az érzelemhez szóló, de a kisasszony azt oly kellemmel, biztossággal, lágyan csengő hanggal szavalta, hogy ha tekintetbe vesszük még szép megjelenését, kecses taglejtéseit és kifogástalan hanghordozását: csak sajnálnunk lehet, hogy többször is nem örvendeztet meg fellépésével. Említem-e, hogy a közönség minden töle telhető módon nyilvánítá tetszését. — A műsor következő része a „Büvös vadász“-ból egy magándal, mit Kahle Velt Janka urnő művészi zongora kísérete mellett Radványi Alice k. a. adott elő. A kisasszony személyét a korcsolya-egylet báljáról már ismertük, jó hírnevét pedig eléggé elhordták, kiknek itt vagy Miskolczon alkalmuk volt hallani. A lelkesedés fokról-fokra növekedett és midőn a k. a. csattanósan befejezte énekét: a közönség elhalmozta virággal, tapssal s a többszöri felhívásnak engedve, a közönség zajos tetszésnyilatkozatai közt fejezte be a megismételt részt.

Nem érezzük magunkat hivatva arra, hogy a kisasszonyt bíráljuk, már csak azért sem, mert iskolája, hangja fölötte áll annak, mit műkedvelőktől szoktunk várni.

A műsor egy érdekes pontját képezte Nagy Sándor és Percz Samu urak kettős dala. Percz S. urat szép baritonjáról már régebben ismerjük, Nagy Sándor ur esengő sopran hangja feltűnést keltett és az általános ohajuak engedve, ismételték a csinos „hajós dalt.“

Almásy Arthur gróf magyar népdalokat adott elő zongorán. Naturalista levén, kitünő technikával több változatban ítmételt darabot mutatott be a közönség zajos kívánságára három ízben is.

Utóljára Radványi Alice kisasszony lön az emelvényre vezetve Luigi Adetti „Csók keringő“-jét előadandó. A most már ismert hölgyet a közönség élénk tetszéssel fogadta. A „Csók keringő“, csokolni valón sikerült, de volt is hatása! A kisasszony úgy látszik, hálából — megtoldotta a műsort két magyar darabbal.

Valóban a nőegyletnek köszönettel tartozunk a nyújtott élvezetért.

Meg kell még említenünk, hogy az előadást táncz követte, melyben az egész közönség részt vett, persze, hogy a kedves művésznök különösen ki lettek tüntetve. A legfényesebb bál közönsége egyesült e tánczban s ha koszorut tudnánk kötni a szöke, barna és szöke-barna virá-

gokból a leggyönyörűbbet mutathatnók be, de fájdalom! ehhez már nem értünk, hanem azt végre is csak kénytelenek vagyunk írásba kiadni, hogy a nők sokkal ügyesebbek a mulatságok rendezésében, mint mi férfiak.

Hiába, mi nem vagyunk nőegyleti tagok!

Hetvenöti.

Fővárosi levél.

Budapest, ápril 29.

Természetes, hogy megint botrányról kell írunk. Hiszen maholnap botrány nélkül nem is lehet fővárosi levelet képzeln.

Es megint újságírók csinálták a botrányt. Az egyik gyalázó levelet irt a másikról, a másik beperelte azért s midőn a bíróság felmentette az egyiket, a másik revolverrel kétszer rálőtt az egyikre, a miért aztán a másikat a „Fortuná“-ba becsukták.

Hogy ki az az „egyik“ és ki a „másik“, az már aztán mindegy. A publikum nem nézi azt, hogy mind a kettő csak olyan „lógós“ volt az újságok mellett, s az igazi zsurnaliszták között sohasem számított egyik sem. Csak annyit hall, hogy újságírók voltak, s hajlandó róluk és utánuk megítélni az összes újságírókat.

A napokban magamnak is a „Fortuná“-ban volt dolgom. A folyosón találkozom egy bíró ismerősömmel.

— Most már nem panaszkodhatnak öök mi reánk, — mondja a bíró.

— Hogy-hogy?

— A hírlapírók panaszára külön czellát rendeztünk be a „Fortuná“-ba.

— Köszönjük! — szoltam fanyar mosolylyal s siettem odább állani.

A mint kilépek, egy királyi alügyész jön velem szemközt.

— Hát mikor jelenik meg az új lap első száma? — kérdezi.

— Miféle új lap? kérdém elesudálkozva.

— Ne tettesse magát, mintha nem tudná. Hiszen a kollegái csinálják.

— Esküszöm az ollómra, hogy semmit sem tudok. Hát mi lesz a czime?

— Azt hallottam „Kisrevolver.“

Bertalan orsz. képvis. Hevessy Benedek, Czaf Aladár gymn. igazgató, Csók György tanár és Mikola György ev. lelkész esperes szólottak, kik mindnyájan a nagylelkű adományozót élteik.

Groó Vilmos kir. tanfelügyelőért Mikola György esperes és érette Hevessy Bertalan üritett poharat.

*** 1884. május 1.

Szentiványi Miklós, megyénk köztisztviselőben álló veteránja nevéhez méltó alapítványt tett. Ugyanis 50.000 frtot adott a sajó-gömöri algymsnasium felekezeti polgári iskolává való átalakítására és megszilárdítására. — Hálára kötelezte ez alapítvánnyal nemcsak Sajó-Gömör városát, hanem megyénket, felekezetét, de közvetve az országot is. Nemzeti tekintetben a magyarság egy védbástyáját erősítette, szilárdította meg s megmutatta, hogy nem haltak meg ki a nagyért, disóért lelkesedni tudó nagyjaink, megmutatta nemestéttel, hogy ez anyagi korban élnek még magasatos eszmék és elvekért lelkesedni és aldozni tudók.

Felekezetének adta közvetlen, de nemzetének adta közvetve, mint buzgó protestans felekezetének szellemi erejét kívánta növelni; mint jó hazafi, a nemzet kulturáját mozdítja elő s a magyarságnak tesz megbecsülhetetlen szolgálatot.

Ambár a nagynevű alapító intencióit nem ismerem, — pedig ez alapítvány ez értelemben fordítandó kulturális célra — mégis bátorságot vesznek igénytelen nézeteimet az alapítványra vonatkozólag elmondani.

A sajó-gömöri algymsnasium felekezeti polgári iskolává való átalakítása és ennek, mint ilyennek e jótékony alapítványból s az iskola jelenlegi tőkéjéből való fenntartása és megszilárdítása az általános cél.

Megyénk humanisticus iskolákkal valóban úgy meg van áldva, hogy azok szaporítása nemcsak hogy nem szükséges, de nem is volna indokolt. — Mert míg egyrészt megyénkben is, a rimaszombati gymnasium kiegészítésével három teljes gymnasium van, illetőleg a közel jövőben lesz, addig másrészt a szomszéd megyék mindegyikében van gymnasium, némelyikben több is. Így, míg egy humanisticus intézet felállítása nem indokolt, addig egy gyakorlati irányú iskola felállítása szükségét pótló.

Ily gyakorlati irányú: a polgári iskola és a felső népiskola. Ezeknek célja nevelni józan és értelmes iparost és földművelőt, nevelni hű s szorgalmas állampolgárokat, szóval nevelni a népet befejezni azt, mit a népiskola megkezd.

Ezt a polgári iskola hat év lefolyása alatt, a felső népiskola pedig három év alatt teljesíti. — Az iparosnak hat év, a gazdának három év teljesen elegendő a népiskola elvégzése után ismereteinek betetőzésére, egy kerek egészszre való összefoglalására. — Az előbbi hat év lefolyása után, mint önálló iparos kezdeti üzni iparágát, vagy mint segéd léphet be virágzó üzletbe, ez utóbbi szülőjének segíthet a népiskola és felső népiskola elvégzése után, s majdan értelmes gazdaember leendő.

Megyénkben már van egy teljes, hatosztályú, ipari irányú, asztalos tanműhelylyel egybekapcsolott polgári iskola. Ez a nagyrócei, melyet a jövőben még több, más iparágat tanító tanműhelylyel kibővíteni terveznek, így egy teljes ipariskolává fejleszteni szándékoznak. — E polgári iskola egyik tanára éppen most van a majolika-ipar tanulmányozása céljából szabadságolva.

Megyénk iparos megye részben, szüksége van tehát ily iparos irányú polgári iskolára, de földművelő megye is, szükség van így gazdasági irányú felső népiskolára is.

Nagy-Róce oly helyen fekszik, hol az iparnak, Sajó-Gömör, hol a gazdasátnak van nagyobb tere.

Legyen tehát Sajó-Gömörön a vidéknek megfelelő gazdasági irányú felső népiskola, hová a népiskola négy vagy esetleg hat osztályának bevégezése után vétetnének fel a növendékek, s mely intézetben az elméleti tárgyak mellett a gazdasági ágak ismertetésére fősúly fektetnének. — Szervezete azonos lenne hazánkban már több helyen felállított felső népiskoláival.

Ez igénytelen nézetem, és csak egyéni nézetem, mely

— Ah! — kezdtem hűledezn.

— Munkatársai lesznek: Olsavszky Lajos, Barabás Albert, Clair Vilmos, Szemecz Emil, Pokorny Jenő, Brankovics György és Rudnyánszky Gyula . . .

Tovább nem hallgattam a névsort, mert gyorsabban lepörültem a várból, mint a gőzsikló.

És ez nem tréfa, ez szörül szóra megtörtént dolog. Tessék belőle kivonni a tanulságot.

Hanem egy tisztességes hírlapi vállalat szintén e héten született. Ez a „Magyar szalon“, melyet Hevessy József szerkeszt, s mely körül Jókaitól kezdve az egész magyar irodalom csoportosul. Reméljük, hogy nem is fog hiányozni egy magyarszalonból sem.

A képviselőházban csak a folyosókon van igazi élet. Ide járnak most a vidéki küldötségek képviselőt fogni.

Még a folyosó adomáiban is a választások szerepelnek. A kis Fenyvessy Jenő megszólítja Csernátont.

— Épen most fogtam a pártomnak egy biztos kerületet! . . .

— Ne mond, biztos?

— Csak pénzünk nincs hozzá meg képviselőjelöltünk.

— No hogy pénzetek nincs, azt még tán elhiszem, de ha a ti ellenzékteknek annyi választója volna a hány képviselőjelöltje, akkor ti kerülnétek a kormányra.

Egy másik választási adoma, mely most kering a folyosókon, szintén a mérsékelt ellenzék ellen fordult.

— Tudod-e pajtás, hogyan lett Pantoések mérsékelt ellenzéki?

— Hát mondd el.

— Hát Pantoések barátom a mint fölkerült Pestre, legelőször is elment a szabadalvú körbe. Egy darabig ott lézengett, végre megunt a dolgot, hogy senki sem szól hozzá s ott hagyta a kört. Elment a függetlenségi párti körbe. Itt meg a mint belép, eléje áll egy ismeretlen zsiros alak s megveregeti a vállát: „Tudsz-e hékás ferblizni?! Pantoések ettől a fraternalistától úgy megijedt, hogy szaladt egyenesen a mérsékelt ellenzék clubjába. A mint ide belép, a szolga félreismérvén őt, rögtön fölgrük s mély meghajlással fogadja: „Alázatos szolgája méltóságos ur!“ — sőt még a kabátját is lesegítette. Pantoések barátunk tehát megmaradt mérsékelt ellenzéki képviselőnek.

semmivé törpül a nagynevű alapító gazdag tapasztalatok után megfontolással tett intenciói mellett, de ha cikkem esetleg ily irányban lenne kezdeményezője, az lenne legnagyobb jutalmam.

—y—ó.

A rimaszécsi értekezés.

Ritka eset, hogy a mérsékelt ellenzék és függetlenségi párt oly könnyen egyértelmű megállapodásra jussanak, mint ez a rimaszécsi választókörlet mérsékelt és közjogi ellenzéki elemeivel történt, kik folyó hó 1-én Kubinyi Imre, Vajda Ferdinand, Fáy Barnabás és Szentmiklóssy Sándor urak meghívására Rimaszécsen a végett jöttek össze, hogy a közelgő képviselőválasztás alkalmából eszmét cseréljenek s a mennyiben talán lehetséges lenne a választást megelőző mozgalmakban együttes actióra ajánlkozzanak.

Hogy ez volt az összehívó urak célja, ezt Fáy Barnabás ur társai nevében ki is nyilatkoztatta férfias nyíltsággal és rövidséggel s midőn így ismertette az értekezlet megoldásra váró feladatát, kérte a gyűlést, hogy az mindenek előtt constituálja magát, vagyis válassza elnököt és jegyzőt s csak azután bocsátkozzék a kijelölt tárgy érdemleges megbeszélésébe.

Elnökül Török Bilit, jegyzőül alólirett közfelkiáltással felkérte: Török Bilit ur meleg szavakban köszöni meg a benne helyezett bizalmat s szívesen ajánlkozik a közjogi érdekében való szolgálatra. A jelen esetben különösen szívesen mert ohajtja, hogy ha a két ellenzéki párt közt áthidalás nem jöhet is létre a politikai hitelvekre nézve, a mi nem is volt gondolatukban sem azoknak, akik ez értekezlet ily alakban való összehívását szükségesnek látták, vajha sikerülne oly egyént jelölni ki képviselőül, a kiből mindkét ellenzéki párt minden fenntartás nélkül meggyugodhatnék. Midőn tehát a gyűlést megnyitja, legelsőben is azt a kérdést veti fel, van-e a választóközönségnek oly közkedveltségű és mindenki által becsült egyéne, a kinek ugy a mérsékelt ellenzék, mint a függetlenségi párt szíves készséggel nyújt bizalmi jobbot?

Kubinyi Arnold addig nem akar e kérdésben nyilatkozni, míg érdemleges tudomást nem kap a felől, hogy a járás eddigi képviselője Szakall Antal akar-e továbbra is sorompóba lépni? Szólok azonban megnyugtatót nyervén az elnökségtől arra nézve, hogy az általa említett ügyben is fog nyilatkozat tételni, a tárgyalás tovább folytatott.

Az elnök által felvetett kérdésre Fáy Barnabás felelt, kijelentvén, hogy ő a kerület mérsékelt ellenzéki érzelmi vezéregyéniségeivel már magánaton beszélgetett e tárgyról s azoktól azon biztató ígéretet vette, hogy ha Bornemisza István jelöltetik ki képviselőül, a mérsékelt ellenzék nemcsak külön jelöltet nem állít, hanem minden morális és saját személyes activ közreműködésökkel is segíteni fogják győzelemre jutását. A mérsékelt ellenzék nevében Kubinyi Imre és Vajda Ferdinand urak kijelentik, hogy megnyugszanak a Bornemisza István személyében s valamint magok ígérnek a támogatást, úgy elvtársaikat is hasonló eljárásra fogják buzdítani, s valamint jelenben nem kívánják a jelöltől, hogy ismert politikai álláspontjából csak egy hajszálát is engedjen a mérsékelt ellenzék javára, ugy a függetlenségi pártnak is általában semmi jövőre kiható viszonsziveség teljesítésének köteleességét nem szabják elé. Amit ígérnek és tesznek, azt teszik önként, minden fenntartás és feltétel nélkül.

Ezen, a mindkét párt vezéregyéniségeinek örvendetes nyilatkozatai után Török Bilit szükségesnek látja, hogy az érdekeltség előtt két dolognak kifejezés adassék. Az egyik bizonyos kegyeleti kérdés, a másik pedig a Kubinyi Arnold ur által felvetett kérdésre adandó felvilágosítás. Legelsőben is a kérdésre felel, kijelentvén, hogy ő és néhány elvtársa, még mielőtt a jelen értekezlet gondolata megérett volna, felkeresték személyesen a kerület eddigi képviselőjét, s az országgyűlésen tanusított kifogástalan viselkedéseért, különösen politikai meggyőződésének érvényesítése érdekében tanusított függetlenségéért, a melylyel — ha kellett — még a pártérdékek is felül tudott emelkedni, elismerésüket fejezték ki s egyszersmind további bizalmukról biztosítva, megkérdezték: szándékozik-e a mandatum további megújítására lépéseket tenni? Mire illető képviselő ünnepélyesen kijelentette, hogy hajlott kora miatt nyugalomra levén szüksége, visszavonul a közelit küzdölmény pályájáról, s midőn megköszönte a ragaszkodást és bizalmat, egyszersmind megígérte, hogy a mennyiben tudomása van arról, hogy Bornemisza István neve combinatióba van véve, a közbizalom nyilvánulásához ő is hozzájárul s minden hatalmában levő erkölcsi és megengedhető eszközrel oda fog működni, hogy győzedelmét elősegítse. Ezzel kapcsolatban baráti kötelességet kíván teljesíteni, midőn ezen tisztelt férfinak, ugy a képviselő állásában tanusított önállóságáért, mint a jelen esetben kilátásba helyezett önzetlenségéért, a mérsékelt ellenzék nevében, itt a nyilvánosság előtt is — mintegy bucsuzásul — köszönetét és elismerését nyilvánítja. A jelen volt érdekeltség szíves figyelmére méltatta ezen kegyeletos nyilatkozatot s a lelepo képviselőnek a maga részéről is szívesen megadja a megérdemelt tiszteletet és köszönetet.

Nem lévén ekként semmi akadály arra nézve, hogy a két párt a jövő választásnál együttes actióba léphessen, elnök felteszi a kérdést: ohajtja — az egész érdekeltség Bornemisza István urat képviselőül? mire egy harsogó éljen levén a felelet az egész közönség részéről — Bornemisza István ur a közjogi ellenzék híve, a mérsékelt és közjogi ellenzék által egyhangulag nagy lelkesedéssel a rimaszécsi járás képviselő-jelöltjének kikiáltott.

A ki Bornemisza István urat ismeri, az tudni fogja azt is, hogy ez a meglepő alakban nyilvánult közbizalom oly egyén javára esett, a ki azt méltán megérdemli, tántoríthatlan politikai meggyőződése, az egyházi és a polgári élet terén kifejtett fáradszatlan munkássága, mindenekfelett pedig mindenkit lekötölező egyénisége által. Vivat ad multos annos! Victoriam precamus ei!

A közörmöt és lelkesedést némileg lehűteni felállott Tóth Sámuel s a nála megszokott profétai szigorról, midőn egyrésztől örömet fejezte ki a mérsékelt ellenzék azon ténye előtt, hogy hajlandónak ígérkezik a jelen esetre egy oly egyént támogatni, a ki köztudomásulag a közjogi ellenzékhez tartozik, de másrésztől, ha tekintetbe veszi, hogy a közjogi ellenzék zászlóját tizenkét év előtt gyilkos golyók lyukgatták keresztül ebben a választókörletben, s hogy az okozott sebek, bár hegedő félben, de még mindig kiáltoznak a multból s ovatosságra intik a közjogi ellenzék tagjait bármely oldalról jövő ígérésekkel szemben, ha továbbá te-

kintetbe veszi, hogy voltak már ígéretek a közjogi ellenzékkel szemben, a melyek bevéltatlan maradtak, ezekre való tekintetből a nyújtott jobbat örömmel fogadja, de a tapasztalatok folytán lehetetlen ki nem mondania: timeo a dano a o s e d o n a ferentes. Ohajtja, hogy ne legyen ez az ígélet csak játék, mint a legtöbb politikai ígéretek szoktak lenni, hanem legyen feltétlen értékű és becsű. Ezen sok részről helyesléssel találkozott beszéd, mely a közjogi ellenzék tizenkét évig tartogatott keserűséget proklamálta, bár nem volt időszerűtlen, de az erős színezés miatt különösen pedig az egy kalap alá húzódás ünnepélyes pillanatainak megzavarása miatt, némelyekre kinos benyomást gyakorolt. Igyekezett is annak élet Török Bilit elnök megmóltani, kijelentvén, hogy itt szemrehányás és gyanúsításnak helye nincs, annyival is inkább, mert a mérsékelt ellenzék a közjogi ellenzék érdekében a mult alkalommal semmit sem tett, oka az, hogy képviselőjelöltet nem tudott felmutatni.

Tóth Sámuel félreértett szavainak kiigazítása után, Alexai István instált szót, kiemelvén, hogy a mérsékelt ellenzék máskor is tett ígéretet, de a mely bizonyos személyekhez volt kötve, minthogy pedig a combinatióba vett egyének a jelöltségre magukat fel nem ajánlották a támogatás elmaradt. Pedig nem az egyént kell tekinteni, hanem az elvet. A mult acuttá való kezdő discussionak Fáy Barnabás vetett véget, a ki megnyugtatót kijelentette, hogy ő határozott ígéretet bírja a mérsékelt ellenzéknek, miszerint a jelen esetre a magok részéről nem fognak jelöltet állítani, hanem egy szívvel lélekkel Bornemisza István ur mellett lesznek: kéri ennek folytán az ellenvetések megszüntetését s egy bizottság kinevezését arra, hogy Bornemisza István ur a képviselő jelöltség elfogadására felkérjék.

Mariássy Andor szintén helyesli a bizottság kinevezését, csupán azt kívánja megjegyezni, hogy félreértések kikerülése végett constatálni kell, hogy azon ígélet, a mely a mérsékelt ellenzék részéről tételtek, tulajdonképen csak relativ természetű, csak azokra terjed ki kötelezőleg, a kik a gyűlésen részt vettek. De ezektől aztán méltán megkövetelendő, hogy szavaknak álljanak.

Tisztelő küldötségi tagokul megválasztottak: elnökül és szónokul Török Bilit, továbbá: Mariássy Andor, Fáy Barna, Varga János, Alexai István, Tóth Sámuel, Lenkey István, Szentmiklóssy Sándor, Kubinyi Imre, Sárközy Gyula, Vajda Ferdinand, Szentmiklóssy Aladár, Varga Mihály, Falk József, Somoskeőy Gusztáv, Fábian Imre, Lozinák János, Fejes István, Stelkovics Károly, Nagy Mihály, Szóke István, Varga József, Turóczy István, Pósa Imre, Nagy-Pál József, Komjáthy István, Flasko György, Farkas Abraham, Káposztássy Imre, Holló Pál, Nagy János, Sallay Pál.

A tisztelgés határidejéül május 11-ike tüzett ki, ennek delután fele, a mikor is a küldötség Szentmiklóssy Sándor ur házánál fog összejönni. A küldötség tagjai jegyzői uton is fel fognak a közreműködésre keretni.

Ezekután Szentmiklóssy Sándor kijelentvén, hogy bár nincs megbízása az iránt, hogy a képviselőjelölt érdekében nyilatkozatot tegyen, de mert reméli, hogy a bizalom ilyen fényes nyilvánulása előtt meg fog hajolni, indítványozza, hogy már e gyűlés folyamán választassék meg a választási mozgalmak alkalmára a végrehajtó bizottság is. Indítványának hely adtván, végrehajtó bizottsági tagokul megválasztottak: elnökül Fáy Barnabás, továbbá Kubinyi Imre, Vajda Ferdinand, Somoskeőy Gusztáv, Lozinák János, Mariássy Andor, Szentmiklóssy Sándor, Sárközy Gyula, Fáy István, Varga Mihály (Radnót.), Sallai Pál, Ebeczy Elek, Alexai István, Varga János, Vojtkó János, Czirusz János, Czibur Pál, Lenkey István, Molnár József ügyvéd, Kiskovics Pelle Ferencz, Zsófi István, Nagy János (Harmacz.) Csák Károly, Vidasics Endre, Balyo István, Stelkovics Károly, Csizsár János, Tóth Dániel, Betes János, Mács János, Jenei László, Csizi Pál, Alitisz Miklós, Záborszky György, Szakall Barna, Koós József, Tóth András, Botnyik János, Balog János, Varga József, István József, Nagy Mihály, Pongrácz László, Sidi Pál Imre, Holló Pál, Gyenes Benedek, Nagy János (Tamasi.) Nagy András Pál, Katona Károly, Nagy János (Iványi.) Orszagh Mihály, Nagy Gedeon, Pólos Mihály.

Nagy József a tisztelő küldötség által arra kívánja felkeretni a képviselő jelölt urat, hogy politikai álláspontját körvonalazza és hozza köztudomásra választókörletében. Az érdekeltség hozzájárult az indítványhoz, a programm nyilvánosságra hozatalának mikéntjét azonban magára a jelölt urra bizza.

A pártjelvény megállapítása a végrehajtó bizottságnak hagyott fel.

Ezzel aztán véget ért a szép eredményre vezetett értekezés, mely oly népes volt, hogy többen ugy nyilatkoztak, miszerint ily nagy számú érdeklődő még sohasem volt egyszerre együtt.

Adja Isten, hogy a milyen szép volt a kezdete a mozgalomnak, legyen olyan szép és eredményteljes a vége is.

Ruszkay Gyula, értek. jegyző.

A rimaszombati gazda-kör közgyűlése.

A rimaszombati gazdakör a mult hó 27-ikén tartotta meg évi rendes közgyűlését Horváth János elnöke alatt. Az elnök melegen üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat s megnyitó beszédének elhangzása után Dapsy Viktor az egylet derék titkára a következő jelentést olvasta fel:

Tisztelt közgyűlés! Kötelességünknek megfelelőleg van szerencsénk az elmúlt év alatt kifejtett tevékenységünkről a következőket jelenteni:

A választmány a mult évben 6 ülést tartott, s ezeken a tárgyalásra bocsátott ügyeket megvitatta, s ezek elintézése felett határozott.

Kiváló gondot fordítottunk a folyamatban levő tagosítás ügyére, s tőlünk telhetőleg mindent elkövetünk, hogy a gazdaközönség az ősz kezdetével új birtokát használatba vehesse.

A vad- és talajvizek lecsapolása érdekében kieszközöltük a kultur mérnökök kiküldetését, s ezeknek tanácsára helybeli lakosok által próbára alagesöveket készítettünk, melyek eltekintve az ártól, szakértői vélemény szerint oly kitűnőnek bizonyultak, hogy észszerűnek tartottuk, már városunk érdekében is, ezeket az országos kiállításon bemutatni.

Sajnálunk, hogy gazdaközönségünk azon része nem akart a kísérletre áldozatot hozni, melynek közvetlen a vá-

ros mellett, tehát igen értékes, de vizes terület jutott birtokába; mert megvagyunk győződve, hogy ha legalább 10.000 négyszög ölnyi területen keresztül vitétt volna a kulturmérnöki munkálat, gazdaközösségünk látva az előnyöket, s számba véve a költséget, számos oly helyen alkalmazta volna ezen fontos újítást, melyek ma a vadvíz következtében csekély értékűek s csak nagy árkok folytonos és költséges fontartása által válnak használhatókká.

Sajnáljuk ezen munkálat elmaradását még azért, mert így kétségessé válik az alagesövek gyártása is, pedig tekintve a zsálfűzési agyag kitűnő voltát, ezen iparág kellő fejlesztése városunk s annak iparos közönségére csak is áldást hozó lehetett volna.

Gondunk volt jó minőségű vetőmagvak beszerzésére; az elnökség a nyert megbízás folytán még január havában tett felterjesztést ez ügyben a Nmsgu ipar-, kereskedelmi- és földművelésügyi miniszteriumhoz, de daczára annak, hogy a nyert válasz alapján elnökünk azonnal irt Kassára és Liptó-Ujvárra, mindkét helyről azon választ nyerte, hogy az ohajtott magvakból az eladásra szánt készlet már elfogyott, s így kívánságunkat nem teljesíthetik.

Gazdakörünknek az elmúlt évben 54 rendes tagja volt s pénztárunk bevételei a következők:

Készpénz maradvány az 1882-ik év végén	1 frt 44 kr.
Tagsági díjakból befolyt	90 frt — kr.
Takarékpénztárilag kezelt tőkék kamata	4 frt 70 kr.
Összesen:	96 frt 14 kr.

Kiadás volt az 1883-ik év folytán	20 frt 15 kr.
Tökésítettett	75 frt 95 kr.
Összesen:	96 frt 14 kr.

Takarékpénztárban van jelenleg elhelyezve	182 frt 95 kr.
Hátralékban maradt 1882-ben 6 tag	6 frttal.
" " 1883-ban 2 tag	3 frttal.

Összes kintlevő követelésünk 8 tagnál 9 frt.

Végül jelenthetjük, miszerint Badinyi Gyula főkapitány urat felkértük egy mezőrendi szabályzat kidolgozására, hogy azt a legközelebbi közbirtokossági gyűlésnek megvitatás végett betérjeshessük s ha elfogadtatik, annak helybenhagyását kérelmezhessek.

A titkári jelentés tudomásul vétele után tárgyalás alá az alagesövezés kérdése került, melylyel sokan, — bár városunk határában több vadvízes hely van, — mihelyt a költséges kiállításról felnevelnek, nem rokonszenveznek. Hogy gyakorlatilag is bebizonyíttassék ennek aránylag csekély befektetést igénylő volta s az abból eredő haszon, egy bizottság lett kiküldve, hogy közvetlen a Jánosiba vezető országút felső oldalán fekvő területből legalább 10 holdnak tulajdonosait reá bírja az alagesövezésre. Mi hisszük, hogy e terület tulajdonosai saját javokra készséggel fogják a kívánt területet alagesöveztetni, mit annyival is inkább megvárunk, mert egytől-egyig jómóduak s e területre leginkább reá fér az alagesövezés.

Meghívás.

A „gömörmezei általános tanító egyesület“ rozsnyói járásköre f. évi június 3-án d. é. 9 orakor Gaesalkon az evang. népiskolában gyűlést tart, melyre a kör tagjai tisztelettel meghívattak. — A gyűlés tárgyai:

1. Gyakorlati tanítás a szám- és mértanból Werner Gyula nevelő ur által.
2. Ezen gyakorlati tanítás bírálása.
3. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének olvasása.
4. Kidolgozott s behozott munkák felolvasása. Kidolgozandó tételek: a) „Az iskolai egészségügy ápolása.“ b) „A népiskolai olvasókönyv kérdése.“ c) „Az ismétlő isk. olvasókönyv városi és falusi iskolák részére.“ d) „A történet-tanítás a népiskolában.“ e) „A természet-tanítás anyaga és módszere.“ f) „A felnőttek tanítása tekintettel a magyar nyelv elsajátítására.“ — Ezen tételek II. orsz. képviselői tan. gyűlés által tűzettek ki, miután pedig a mi járáskörünk ezen tételek közül a 3 első p. a tárgyalta, bátor vagyok a t. tagtársak figyelmét a 3 utóbbi tételre felhívni, s tiszteletteljesen kérem, legyenek szivesek azokról gondolkozni s a kidolgozott munkákat a körgyűlésre behozni.

Járáskörünk által kitűzött tételek: a) Neveléstani tétel: „Vallás és erkölcsi nevelés a népiskolában.“ A módszertani tétel: „A földrajz tanítása a népiskolában.“ A módszertani tétel kidolgozására pedig Matheidesz Gusztáv vállalkozott. — „A népiskolai ifjusági játékok“ ezimű vitatétel az 1883-ik évi október 3-án F.-Lehotán tartott őszi közgyűlésen tárgyalatott.

5. A múlt évben Tiszolozon tartott közgyűlés jegyzőkönyvének VIII-ik pont alatt foglalt — Fábry János által tett indítványára véleményes előadást tartani ezen körgyűlésen Spangl Mihály ajánlkozott.

6. Az új alapszabályi javaslat és a segély-alapra vonatkozó tervezet ismertetése s tárgyalása.

7. Indítványok s kebeli ügyek.

Tisztelettel kéretnek a járáskör tagjai, legyenek szivesek tagsági illetőségüket azon körgyűlésre elhozni, s az azon körgyűlésen megjelenni szándékozók az ellátás tekintetéből Matheidesz Gusztáv tanító urnál Gaesalkon május 31-ig jelentkezni.

Csetnek, 1884. ápril 26-án.
Id. Nagy Lajos, járásköri elnök.

Értesítés.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelési miniszter ur, Gömörmezei részére f. évben egy gyümölcsészeti vándor tanári gyakorlati szakelőadások tartását engedélyezvén, van szerencsém a gyümölcsészettel foglalkozó minden érdekeltekkel tudatni, miszerint Szabó Alajos ur, mint kiküldött (a tarczali vinczellér képezde igazgatója) Gömörmezeiben a következő helyeken s időben fogja megtartani gyakorlati utmutatásokat tartalmazó szakelőadásait.

Putnokon f. évi május 6-án délután.	
R.-szombaban	8-án délelőtt.
Tiszolozon	10-én délelőtt.
Nagy-Rőcén	11-én délelőtt.
Jolsván	12-én délelőtt.
Csetneken	13-án délelőtt.
Rozsnyón	14-én délelőtt.

Ezen helyekre az érdekeltek meghívattak.

Kelt Rimaszombatban, 1884. ápril hó 80.

Farkas Ábrahám, gazd. egyll. elnök.

Hírek és vegyesek.

A tiszáninneni ev. reform. egyházkerület tavaszi rendes közgyűlését a múlt hó 29—30-ik napjain tartotta Miskolczon. E gyűlésen került végleges tárgyalás alá a rimaszombati ev. prot. gymnasiumnak az államsegély tárgyában megkötött szerződési tervezete, melyet a convent jóváhagyás és megerősítés végett e kerülethez mint a tanoda egyik felekezeti főhatóságához tett át. — A gyűlés hosszu és méltóságos tárgyalás után C s i d e r K á r o l y felvilágosító beszédére a szerződési-tervezetet jóváhagyta, így gymnasiumunk kiegészítésének mi sem áll többé útjába, s a legközelebbi tanévvel már a VII-ik osztály is meg fog nyílani.

Fáklás menettel tisztelte meg a múlt hó 30-ikán S z e n t i v á n y i M i k l ó s t, megyénknek e veterán vezérferfiát s a nagyszerű tanúgy barátot Sajó-Gömör városának közönsége. A közönség érzelmét az ünnepelt iránt Csok György gymnasiumi tanár tolmácsolta, esetelvéen beszédében azon czél horderejét, melyet Szentiványi áldozatkész-sége valósíthat meg. Az ünnepelt meghatottan köszönte meg a figyelmet s felhívta a jelenlevőket arra, hogy az új tanintézetet tehetségük szerint támogassák. Az ünnepélyes tisztelet-nyilvánítás a dal-egyvet nyitotta meg és zárta be, bevezetésül a himnust, befejezőül pedig Kossuth bucsuját adván elő. A folyó hó 1-ső napján pedig a gömöri ág. es-peresség tisztelt meg a nagy férfinál.

Jegyző-vasztás. Szabadalmas Rimaszombat városának jegyzője H a r m a c z y B é l a leköszönvén, helyére a múlt hó 30-ik napján ifj. N a g y F e r e n c z árvaszéki előadó választott meg egyhangulag. Az árvaszéki előadói állomás e hó 19-ikén fog betölteni s eddig ez állomásra Huszt Lajost, Lőrinczy Ferenczet, Zehery Lajost és Czebe Károlyt emlegetik.

Az iparostannók zárvizsgálja a múlt hó 27-én tartott meg a községiiskola tantermeiben, mégpedig külön az előkészítő, együttesen az I—III. osztályban. A vizsgálat folytán kérdések tetettek nemcsak az elméleti tantárgyakból, hanem a rajzból is, a mi nagyon helyén való, mert a rajzolás mint fő tantárgya az ipariskolának a gyakorlati ipar mezején sem nélkülözhető ismeret többé. A vizsgán a felügyelő bizottságon és Groó Vilmos kir. tanfelügyelőn s nagy számu iparbaráton kívül résztvett a miskolczi kereskedelmi és iparkamara igen tisztelt elnöke Radványi István ur is, ki a legnagyobb érdekléssel hallgatta meg az egyes tanulók feleleteit, s a vizsga bevégetével egy a felügyelő bizottságnak, mint a tanítói karunk buzgó fáradozásaiért a kamara nevében köszönetet mondott; továbbá a tanuló ifjuságot meleg hangon buzdította a kitartó jó igyekezetre, mestereik s tanítóik iránti engedelmességre és a szorgalmas tanulásra. Mert csak úgy lesztek — ugymond — derék iparosokká s így fog a magyar ipar is fölvirágozni, s úgy lesz boldog és nagy a magyar nemzet. Ezekután megtekintettük ugyan-csak egy mellékhelyiségben kiállított s az iparos tanulók által saját ismeretök után készített ipari termékeket: Hye-nek a bormunkákból: cipők, eszímák s szíjgyártói darabok posztómunkákból: mellények; kerékgyártó, könyvnyomdász, molnár, fametsző, borbély, ezukrász, kalapos, lakatos, szappanos, bádogos, asztalos; — ez utóbbi iparból különösen kivált két darab, az egyik egye chinali virágasztal, a másik egy női íróasztal, mindkettő faragászati ékítményvel, előbbi készítette Varga János, utóbbit Klemba József asztalos tanuló, előbb a faragászati iskola növendékei. Iparos tanulók termékeiből ezen első kiállítás meggyőzte a felügyelő bizottságot, hogy ennek ismétlése minden évben elengedhetlen szükség, mert az eredmény, mely a zsenge termékeknel itt leginkább nyilvánul, a tanulót kitartásra s ipar-tökéletesítésére ösztönzi. Szorgalom, magaviselet és előmenetel az előkészítő osztályból: Kovács Gyula, az I-sőből Hlavacsak Gusztáv, II-ikből Mraftsák László, III-ikből Varga János I—1 frttal; munkákért: Hlemba József, Soós János, Kuchár Samu, Pál Miklós, Porubszky Imre I—1 frttal, Bombik György, Hrvol Dániel, Sztromecsek János és Misik Mihály 50—50 krral lettek kitüntetve. A jutalmakat a városi pénztár (8 frtot), Kovács Zsigmond (2 frtot) és Törköly József (1 frtot) urak adományozták.

A gömörmezei orvos-gyógyszerész egyesület április hó 28-án tartotta városunkban tavaszi közgyűlését. A pár nap óta tartó folytonos esőzés azonban környékünkön lakó orvosainkat részint a rozsz utak, részint a megbetegedések szaporodása miatt visszatartotta a megjelenésben. A gyűlésen mint értesülünk, az épen itt időző borsodmezei főorvos dr. Marko László és Újházy Kálmán miskolczi gyógyszerész urak is résztvettek. A vidéket mint rendszeren, Török János tudor az egyesület érdemfőtitkára és Schwarz József tudor Tiszolozról képviselték. A gyűlést megelőzőleg együttesen megtekintették a közkórházat s tekintve az esős időt és rosszul kövezett sáros trotoirunkat, — másrészt pedig szép kórházunkat, városunkra nem épen kellemes összehasonlításokat hallhattunk, midőn térdig sárosan érkeztek meg a szep s tiszta — kórházba! De a mi késik nem mulik. Hinni szeretjük, hogy a tanács figyelmén kívül nem fogja hagyni azt, hogy a szenvedő emberiség ezen menhelyéhez mielőbb könnyebb legyen a hozzáférhetőség! A kórházba dr. Szabó igazgató vezetése mellett megtekintettek mindent s általában elismeréssel nyilatkoztak a rend és tisztaság felett, daczára annak, hogy a fűrdők és az elmebajokban szenvedők helyiségeinek czéltalan berendezése felett nem győztek eleget esodálkozni. Ezután mintegy 3/4 óra mulva megkezdtek rendes tanácskozásukat a takarékpénztár helyiségében, bonnet 1/2 után mentek szét, hogy este egy szűkebb körben rendezett vacsorán ősi szokásként újra összejöjjenek, hol azután bizonyosan nem az uralkodó betegségek okai lehetnek a napirenden, hanem inkább a táplálék és az italok különböző zsongító hatása, abból gondoljuk, mert a tárgy érdekességének lehet betudnunk, hogy kivált fiatalabb tudoraink még a késő éjjel is nehezen tudtak vitatkozásukkal, melyeket helyenkint a különféle hegedű hangok belterjességének átható voltával bizonyítottak — felhagyni!

Árvíz. A ezaknem egy hétig tartó folytonos eső nemcsak a fagy által megkímélt gyümölcsfa virágait tette nagyobb részt tönkre, de folyóitakat is annyira feldagasztotta, hogy partjait elhagyván az alatt fekvő vetéseket elborították. Hogy mily temérdek eső esett, bizonyítja az, hogy a Rima még most sem tért vissza medrébe, holott négy nap óta nem esik.

Térzene. Danko Ferencz e héten a térzenét megkezdte s a közönség, ha az idő engedi minden héten kétszer, esőtörtökön és szombaton gyönyörködhetik veterán zenészünk és zenekara előadásaiban.

Bekeüetett. A községi iskola közelében elvezető esatornát fedő rostély már több nap óta be vanszakadva, min azért esodálkozik a beküldő, mert a főkapitány ur utja a város házára és vissza épen azon uton vezet el, melyen a kérdéses nyílás tátong.

Nagy Béla kereskedőnek mai számunkban közölt hirtetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Korai jégverések és a biztosítás. A legutóbbi napokban az ország több vidékén tetemes jégverések voltak és a biztosító társaságok legtöbbjénél már nagyobb számu jégkár-bejelentések is történtek. A vezetéseknek jó aratással biztató állása mellett az előrelátó gazdákat méltán gondolkoztathatja a szokatlan korán jelentkező veszély és serkentésül szolgálhat nekik arra, hogy terményeiknek jégkár ellen leendő biztosításával — mivel a díjak magasságára nézve a biztosítás korább vagy később kezdődése különbséget nygsem tesz — ne késsenek. A közelebb lefolyt évek kedvezőtlen eredményei a régebbi biztosító intézeteket egy konkordátum kötésére indították, melynek alapján a díjakat egyöntetűen — tetemesen felemelve — szabták meg, és a biztosítási feltételeket lényegesen szigorították; nevezetesen: minden néven nevezendő rabatt-engedményezést kizárták; az aratási és eséplési költségeket már 75% magasságu kárnál is le fogják a kártérítésből számítani; a kárbejelentő felektől a szemle előtt is 100 frtig terjedhető költségbiztosított letéteményezésének követelhetőségét kötik ki; választott bírósági beelés esetén pedig 200 frtig terjedhető előleges költség-biztosítékot követelhetnek és a választott bíróság 3-ik tagját (az elnököt) az érdekelt társaság által kijelölendő 3 egyen közül engedik csak választatni. A „Magyar-francia biztosító részvénytársaság“ — mely a gazdaközönségnek elejétől fogva igen előnyös és liberális feltételek által tette könnyűvé a jégbiztosítást — nem lépett be a fentebb jelzett konkordátum-szövetkezésbe, hanem ezáltal is önállóan működik, fenntartva eddigi módszerét, hogy a biztosításkor csak a díjösszeg felét (dohány és szőlőnél 2/10 részét) fizeteti és csak kár esetén — de csakis a jégkárt szenvedett földdarabok után — vonja be utólag a díjpótlékokat. E mellett változatlanul a legkisebb szigorítás nélkül, fentartja eddigi biztosítási feltételeit, melyek szerint: az aratási és eséplési költség csak teljes (100%) károknál számíttatik le, a választott bíróság elnöke — a társaság általi jelöltetés nélkül — kir. bíróság kinevezésének van fenntartva, és költségbiztosítás letéteményezése (s csakis 100 frt összegig) esupán választott bírósági beelés esetén követelhető. E mellett a „Magyar-Francia“ 6 éves jégbiztosítás esetén a felek javára a díjból 20%-ot rezervál, a mi — mint egyéb könnyítő és liberális módszereinek kiegészítője — a magyar gazdaközönség figyelmére teljesen méltó.

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés)

Irta: Merényi László.

(Folytatás.)

— Lehet!
— Jer, esókolj meg kedves Bendém!
Varga e nyájas hívásra sem mozdult meg most az egyszer.

— Jer no beszélj, s add elő mi történt veled s mért vagy oly halvány: ölelj meg s nézd leányod és kis fiad, hogy repesnek feled.

— Igazad van, te meg ez a kis Boglyas Kata — mért nem is kereszteltettük annak — nevető szemével és e többi gyermek kibékít magával a — világgal és benne az emberekkel.

— Tán csak nem hasonlottál meg velük Bende? Vigyázz magadra kedves férjem, mert megérem, hogy a mindenkinek tetszeni akaró, nyájas emberszerető Varga Bendeguz urból egy magánykereső, komor és világyűlölő ember lesz. Eredj, Bende eredj, haragszom rád, menj az emberek közé, vezesd kis fiadat, mutasd nekik e szép gyermeket, hidd meg nem bánanak!

— Igazad van Vicsám! Add ide Idámat, hogy öleljem karjaimba, keblemre véghetetlen szerelembe. Jobban érzem magam már eddig jó kedves körötökben. Megyek! Ez aranyos gyermekfő egyetlen-egy mosolya csakugyan fölér — a világ összes hosszuképű komorságával: oh Bud! B—u—d—á—b—á, esoda törtéat Budába kedves feleségem! . . . Jer kis fiam, menjünk ki az udvarra a teherbelyes akácfa alá — hátha jobban leszek? Jer menjünk!

Varga aztán Árpád fiát kézen vezetve kiment az udvarra, onnan az utczára s az utczáról lekanyarodott a Duna partjára, kis fiával kezén, aztán nem félt többé az emberek közé lépni: ment egyenesen, magasra emelt fővel, most már nem sütötte le fejét s bátran az emberek szemé közé mert nézni

Ezen öröme se tartott sokáig azonban, mert a körülötte járó emberek, mintha összebészéltek volna, gondoskodtak arról, hogy elvegyék jó kedvét: az utczán, ugyanis a többek közt találkozott egy ismerősével, ki orrvakarva, hunyorgó pislogással üdvözölte. Hamarosan elváltak egymástól.

— Hogy fanyalg az istenadta és még hozzá az orrát is vakarja, pedig jó barátom volt. Hadd vakarja, ha viszket, ugy-e kis fiam?

— Ud.

— Itt jön a másik, ez meg a füle tövét dörzsöli. Hadd dörzsölje, ha jól esik ugy-e kis fiam?

— Ud ját.

— Ugy hát, — ugy akartad mondani, — ugy-e kis fiam? . . .

— Itt jó a harmadik: ez a fejét dörzsöli, e negyedik pedig a mint látom, a fülét, az orrát, még a szemét is vakarja még pedig egyszerre. Megbolondultak az emberek, vagy én vagyok az, de valami szokatlan mégis történik itt körülöttem? Ah, e káprázatos fény, mely szemembe lövelt. Valami szokatlan mégis lappang itt — e szokatlan fény, e folytonos orr-, fül-, szem- és fejkavarás kihoz sodromból? Kutatnom kell a titkot míg nyomára nem jövök. Kutatnom kell, mért akarnak bolonddá tenni? De ez a botrány? Botrány — közbotrány tárgya kezdek lenni, én és miért? Oh Istenem, hogy megaláztál engem: közbotrány tárgya vagyok bármerre fordulok, bár merre nézek, szemeimbe bűvös fényt játszanak s megaláztatással találkozom! Es e botrányt tán e fekete pontok okozkák, melyek szüntelen szemeim előtt lebegnek? . . . Kedves Árpád fiam, menjünk haza, jer ölelme, te meg vedesd apádat.

— Véd papa ajmát.
 — Veszek fiam, veszek.
 Varga aztán sebtben megfordult s hazafelé vette utját, de mielőtt haza ért volna, láttára egy siheder s ez után többen pökni kezdtek.
 — Ündör és utalát, e szemtelen majd leköpte a ruhámat. Oh, ti orr-, fül-, szem- és fejkakó közönség: ne féljetelek nem leszek sokáig terhetekre, mert — mert fölmentlek a botrány alól és feláldozom magam! Es ezt tán joggal követelik tőlem? ha — — —
 Varga sohajta nagyot lélekzett.
 — Oh, Bud ez tán a te műved?
 — Vigasztalódjál, nem az, — hallatszék egy szózat — menj haza megvédek.
 — Haza — haza, haza vágyom jó magam is: ah itt almát árulnak?
 — Véd papa, véd!
 — Veszek fiam, veszek: nesze itt van pénz, kis testvéreidnek is viszunk. Ez a piros az Idáé: mi az ára?
 — Magyarának két garas, németnek hat krajczár, — szólt tréfásan a Varga kofája.
 — Itt a pénze jó asszony: hát még vissza is ad belőle?
 — Vissza galambom, csak az orrom vakarom.
 — Még ez is! . . . Menjünk fiam — haza — szólt Varga elsápadva.

Varga az üldözők elől — mert még jó ismerős kofája is az orrát vakarta láttára — családjá körébe menekült s két hóig nem hagyta el szobáját, mert ha kiment csak az udvarra is, lesték s ugyanazzal a megaláztatással találkozott, s az emberek nem szüntek meg őt bosszantani. Egész nap tehát otthon ült a felesége és gyermekei körében, küzdve egy sötét és irtóztató eszmével, melynek neve — öngyilkosság.
 Magával a halál eszméjével, mint eszményítővel kibékült valahogy; okos, gondolkodó-fő volt. Érdemes lelkiküzdelmét ide írnom; mert az öngyilkosság eszméjéről így okoskodott:
 — Olvastam valahol, hogy a bátor ember csak egyszer hal meg, míg a gyáva százszor hal meg. A halál: halál, öngyilkosság által is előlehet idézni, de jogositva van-e az ember arra, hogy önkézevel oltsa ki az életét? Nincs, mert élünk nem egészen magunké: a család, a társadalom, és a haza — mind igényt tarthat rá. Ha igen: akkor életünkkel nem rendelkezhetünk kényünk-kedvünk szerint, mert nagyobb lélekerő kívánatik a sors csapásai elviselésére, mint arra a pillanatnyi elhatározásra, hogy az életen töltegyük magunkat: élni nehezebb, mint meghalni. És ha nehezebb, mért ne választanám én a nehezebbet, hisz elég erős vagyok hozzá. Élek mig élek, birom mig birom, mondja a székely, — ép azért ama gonosz szellemeknek, kik fegyvert akarnak kezembe játszani, nem adom meg magam soha. Élek mig élek, birom mig birom az — élet terheit, ez illik én hozzám. Pont.

Szobája egyik félreeső zugában ülve, így okoskodott Varga naphosszat, de annak az elzárkózott életnek, mely minden mozgást és elevenséget nélkülözött, utókövetkezménye lett az álmatlanság. Napról-napra fogyott ereje, vastag nyaka vállai közé esett, háta kissé meghajolt, és izmai elgyengültek annyira, hogy alig volt jártányi ereje.
 Varga eddig sem volt valami szálás legény — öt láb és két hüvelyk volt a magassága — de most félfejjel is kissébbnek látszott: az egész ember összeesett.
 Ezt látva jó neje, aggodalom szállta meg s férjét több testi mozgásra ösztönte.
 — Mért nem mégy a zöldbe Bende, ilyen életmód mellett bárki is elpusztulhat, s aztán egész nap mitsem eszel, mert legkedvencebb ételeidet érintetlenül hagyod. Kárba vész már minden szakács-tudományom.
 — Minek egyem, mikor ugysem érzem az étel ízét.
 — Az a rendetlen életmód következménye: egész nap itthon kell ülnöd jó Bendém makkot sütsz a sutban, a hogy szokták mondani s még gyermekeid nevelését is elhanyagolod: Dezsőt és Árpádot már két hónap óta miresem oktattad s épen azért már az olvasást is elfelejtették. De te nem tehetsz arról, mert valóban beteg vagy kedves Bendém! Oh de hogy meg is változtál: szüntelenül egy pontra bámulsz; oh mond, mit tudsz azon a ponton oly sokáig nézni?!

— Semmit feleség, semmit.
 — Semmit? Ez nem felel meg a valónak. Aztán éjjel sem tudsz aludni, ágyadba szüntelenül forogsz egyik oldalról a másikra, majd nagyokat sohajtasz s fennhangon beszélsz, valami Budot emlegetve több versen: ki az, oh mond?
 — Senki.
 — Senki, tán csaknem valamelyik hiteleződ?
 — Az: szellemi kapacitás és mint olyan, szellemi tőkék ura.
 — Hát olyan is létezik? Azután sohajtasz annyiszor? Kedves férjem sohajaid fáznak nekem, de mondsza, miért nyögsz, miért sohajtozol, mi bánt és mi gyötör?
 — Semmi.
 — Senki — semmi? — ez ismétlem nem felel meg a valónak, pedig sohasem füllentettél azelőtt: téged valami irtóztató benső fájdalom kínoz és marczangol, mert meglát-szik rajtad a belső harc.
 — Benső és belső? — különbség van e között feleség.
 — Semmi, mondom semmi.
 — Most már ne beszélj többet kedves férjem, mert megárthat, ugvis megsugod egykor később. Feküdjél le s pihenj kedves férjem.
 — Oh jó asszony légy nyugodt, jobban érzem magam, tanácsod helyes. S hogy bebizonyítsam, mikép szavadra hajtok, a zöldbe megyünk — azonnal, a bárom nagyobbik gyermekeket is kiviszem magammal.
 — En is kimedet papa, hol a talpom? szólt Árpádka. (Folytatása következik.)

Hivatalos közlemények.

[Pályázati hirdetés.]

1251/1884. sz. — A nyustyai körörvosi állomás Kolbenhayer Kálmán halálával üresedésbe jutott; ezen hely betöltése czéljából f. é. január 29-én megejtett választás alkalmával Burján József választatván meg, azonban ezen választást az alispáni hivatal 1065. számú és a megyebizottsági közgyűlés 2426. számú határozatával megsemmisítette, — új választás válván szükségessé, minélfogva ezen körörvosi állomásra pályázat nyitattik s annak választás után leendő betöltése 1884. évi május hó 16-ik napjának d. e. 9 órájára Nyustya községben alulírott hivatal helyiségében kitűzetik. — A körörvosi évi fizetése 700 frt, mely összegben a lakbér is benne foglaltatik, gyógykezelési díj nappali látogatásért 20 kr., éjjeli látogatásért 40 kr. tiszteletdíjat huz, a fuvardíjat az illetők fizetik, esetleg természetben adják, a likéri gyártelep vezérigazgatója által évenként felajánlott 100 frt készpénz mindaddig míg a gyártelepen külön fizetéssel ellátott orvos nem leend alkalmazva. — Felhivatnak a pályázni ohajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket — melyekbe kiemelve legyen, hogy a tót nyelvet értik, — jövő május hó 15-ig annyival inkább adják be hivatalomhoz, mivel későbbben beadott kérvények tekintetbe nem fognak vétetni.

Kelt Nyustyan, 1884. ápril 20.

Kubinyi, szolgabíró.

Szerkesztői üzenetek.

Z. J. Csak így szoríthatunk helyet.
 Id. N. L. Szivesen nyitunk tért lapunk hasábjain minden közérdekű dolog számára, de hogy mi fizessük — még pedig kétszeresen — a postadíjat arra nem vállalkozunk. Most az egyszer megtettük.
 P. Gy. H—a. Nem hivatalan a toll, de későn kaptuk.
 Dr. L. T. Tészüke miatt a jövő számban.
 B. B. Egy kis türelmet kérünk.
 P. Gy. A hangultteljesebbek közül többet fogunk közölni.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Nyilttér. *)

Eladó széna.

Zeherje községében, mintegy 80 métermázsza jó minőségű széna — egy boglyába rakva — szabad kézből eladó. Venni szándékozók jelentkezzenek a paplakon.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság tulajdonát képező Gömörmegebe kebeleztet Uraj község határában fekvő és az ottani 38. sz. telekjegyzőkönyvben felvett, mintegy 124 catastralis hold szántóföld, rét, erdő és legelőből álló ingatlanság, valamint a 43. számú telekjegyzőkönyvben foglalt közbirtokossági regale részirtok a folyó évi május 20-ának reggeli 9 óráján Uraj községében tartandó magánjellegű árverésen legtöbbet ígérés utján el fog adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Kikiáltási ár 6000 forint, a melyen alól az ingatlan eladatni nem fog.

Az árverés egyéb feltételei az alólírott nál Rimaszombathban addig is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1884. május 1-én,

Marton János,

1—3 a Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság ügyésze,

KERN ADOLF,

RIMASZOMBAT.

Ajánl valódi lüttichi fegyvereket u. m.:

1 db kettős esőví damask Lefocheux-fegyver kipróbált s belőtt 16 a öblü	24—36 frtig.
Lancaster Rózsá-damask	32—40 frtig.
Lankasztér (központtűző) Top Lever rendszer, a sárkányok között fekvő kucsesal, visszagró sárkánynyal, pisztolyfogással s concentrált esővekkkel 60—85 frtig.	
Valódi Pieper a legújabb 12 öblü damask esővel visszszerszámmal pisztolyfogással, ágya olajjal esiszolva	100—135 frtig.
Forgó pisztolyok hat lövetü Lefocheux	4—8 frtig.
Forgó pisztolyok Lancaster	6—12 frtig.
Angol Constabulari álanypisztoly 6 lövetü visszszerszámmal	12 forint.
Flobert madár-puska	10—14 frtig.
Továbbá kaphatók gyutaesok, üres és töltött töltények, töltő gépek, vadásztáskák s minden a vadászathoz szükséges kellekek.	
Diszes madárkalitkák	1.50—4 frtig.
Kávéfőző (non plus ultra) gépek	5—7 frtig.
Azonkívül fűszer, kész olajfesték, padló fénymaz.	
A legújtanosabb áron „Margit“ 1-ső reudi gyógyviz raktára.	
Vállal házi távirda berendezéseket is.	2—3

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság tulajdonát képező, Nógrádmegyebe kebeleztet Szamoteres község határában fekvő és az ottani 31. számú telekjegyzőkönyvben felvett, mintegy 602 és 1/2 catastralis hold kiterjedésű, ugynevezett „Lubenska Hidegkut pusztá“beli föld, rét, erdő, legelő ingatlanok és az ezzel kapcsolatos regalejog a folyó évi május hó 27-ének reggeli 9 óráján a helyszinén tartandó magánjellegű árverésen legtöbbet ígérés utján és 15000 forint becsáron felül örökáron el fognak adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Az árverés egyéb feltételei az alólírott nál addig is megtudhatók.

Rimaszombat, 1884. május 1-én.

Marton János,

1—3 a Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság ügyésze.

Végeladás.

Jelennel értesitem a m. t. közönséget, hogy rimaszombathban főtér 19. számú saját házamban levő, alig négy év előtt egészen ujonnan berendezett vegyeskereskedésemet, folytonos gyöngélkedésem miatt végleg felhagyni határoztam és ezen czélból 1884. évi május hó 1-sejétől kezdve összes raktáromon levő áruimat

saját árban

kiárulom. — Üzletemben kizárólag új, friss és csak kurens jó áruk lévén, — és mert azokat megmásíthatlanul egészen saját árban adom, — azért bátran ajánlhatom ezen végeladásomat a m. t. közönség figyelmébe.

Teljes tisztelettel vagyok
 Nagy Béla.

Vizimalom bérbeadás.

A feledi vizimalom, — az 1884-ik évi június hó 1-ső napjától kezdve egy évi időtartamra haszonbérbe adatik, — a bérbe kiadás nyilvános árverésen történik, mely az 1884-ik évi május hó 11-én délután 3 órakor Feleden a malom-helyiségben tartatik meg, a feltételek Feleden Plauka Györgynél és Grünfeld Hermannál megtekinthetők.

Hirdetmény.

1331/1884. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Kuchta András végrehajthatónak Dobos József, neje és Peinhoffer Viktoria végrehajthatást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és jár. iranti végrehajthatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Kokova községben fekvő, a kokovai 250. számú telekkönyvben foglalt, Peinhoffer Viktoria néven álló 1/2 urb. telek külsőségre az árverést 1039 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi július hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor Kokován a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 103 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3e33. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letelni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
 Kir. törvényszék mint tkvi hatóság Rimaszombathban, 1881. márczius 21-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.